

Kritik mot Säljarnas Arbetslöshetskassa för handläggningen av ett ärende om innehållande av arbetslöshetsersättning

Anmälan

AA har anmält Säljarnas Arbetslöshetskassa för att kassan utan formligt beslut har hållit inne hans arbetslöshetsersättning. I anmälan har bl.a. följande anförts.

AA blev arbetslös i juni 2008. Kassan betalade ut ersättning fram till januari 2009, då utbetalningarna upphörde utan föregående kommunikering eller beslut. När AA ringde till kassan blev han upplyst om att beslutet grundade sig i att han innehade FA-skattsedel.

Utredning

Muntliga upplysningar inhämtades från Säljarnas Arbetslöshetskassa, genom kassaföreståndaren BB. Hon uppgav vid telefonsamtal den 4 och den 5 februari 2009 huvudsakligen följande.

Varje årsskifte får kassan maskinellt uppgift från Skatteverket om skattesats och skattsedel för kassans medlemmar. I december 2008 fick kassan information om att AA innehade en F-skattsedel som han inte hade upplyst kassan om. Eftersom denna uppgift innebar att AA eventuellt inte var ersättnings-berättigad startade kassan en utredning. Under den tid utredningen pågick stoppades utbetalningarna till AA. Han fick därför inte någon utbetalning den 9 respektive den 22 januari.

Åtgärden dokumenterades inte i något formligt beslut. Så brukar inte heller ske i dessa fall. Däremot brukar en skrivelse skickas ut till den berörde där kassan redogör för varför en utredning inletts och vad detta får för konsekvenser. Hon kan dock inte säkert säga om en sådan skrivelse skickats till AA då någon kopia inte finns kvar i akten. Kassan var emellertid i kontakt med AA upprepade gånger under december 2008 och januari 2009. Han bör då ha fått information om den utredning som inletts och att hans ersättning skulle innehållas.

Utredningen avslutades efter att AA inkommit med handlingar som förklarade varför han innehade en F-skattsedel. Den första utbetalningen skedde den 5 februari 2009. AA fick då ut de ersättningar som tidigare hållits inne.

Säljarnas Arbetslöshetskassa anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig över vad som framförts i anmälan.

Kassaföreståndaren BB gav in remissvar enligt följande.

[.]

Styrelsen har behandlat ärendet vid sitt sammanträde den 24 april 2009 och lämnar härmed följande yttrande:

Kassan har vid årsskifteskörningen den 22 december 2008, med skatteverket, fått uppgifter att medlem har F/FA skattsedel. Detta innebär att kassan skall utreda om medlem startat egen verksamhet då han tidigare haft A-skatt. Enligt anmälan till arbetslöshetskassan förbinder sig medlem att meddela kassan vid ändrade förhållanden, vilket inte skett då han skaffade F/FA skatt i november 2008.

Enligt 66 § i AFL kan kassan innehålla ersättning som skall betalas till medlem under utredningstiden. Kassan innehöll den ersättning som skulle utbetalas den 9 januari 10 ersättningsdagar och den 22 januari ytterligare 10 ersättningsdagar. Den 8 januari hade handläggaren kontakt med medlemmen och meddelade då muntligt att hans ärende var spärrad under utredningstiden och att kassan vill ha uppgifter om varför han skaffat F/FA skatt.

Han inkom med begärda handlingar den 15 januari och den innehållna ersättningen utbetalades den 5 februari 2009, då kassan hade sin nästa utbetalningskörning. (Kassan har utbetalning var 14:e dag.)

Styrelsen har konstaterat att det var rätt att innehålla ersättning då det fanns risk för att han inte var ersättningsberättigad. Vad kassan brustit i är att medlem ska ha ett skriftligt beslut om att hans ersättning innehölls under utredningstiden.

Kassaföreståndaren kommer att ha en genomgång med personalen om rutinerna vid innehållande av ersättning under utredningstiden.

AA har beretts tillfälle att yttra sig över remissvaret men han har inte avhört.

Bedömning

JO:s granskning är av rättslig art och avser främst kontroll av att myndigheter och andra organ under JO:s tillsyn har följt de regler som gäller för förfarandet. JO kan inte ändra eller upphäva en myndighets eller arbetslöshetskassas beslut. JO:s granskning är inte heller avsedd att föregripa eller ersätta den prövning som kan eller har kunnat ske i ordinarie ordning. JO brukar därför inte ta ställning till om ett avgörande är riktigt i sak. Mot den bakgrunden har JO:s granskning inte avsett kassans bedömning att hålla inne ersättning under utredningstiden.

Utgångspunkten har således varit att innehållandet av AA:s ersättning skedde med stöd av 66 § tredje stycket lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, enligt vilken ersättning som tillkommer den sökande kan hållas inne i avvaktan på utredning i ärendet om det finns sannolika skäl att en sökande med stöd av bestämmelsens första stycke ska fränkännas rätt till arbetslöshetsersättning. Ett sådant fränkännande kan ske om en sökande medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. I anslutning härtill kan det även noteras att arbetslöshetskassans möjligheter att provisoriskt innehålla ersättning utvidgades genom en ny bestämmelse som trädde i kraft den 2 mars 2009. Enligt 70 § ALF kan arbetslöshetskassan, om det finns sannolika skäl att anta att en sökande ska stängas av från rätten till ersättning eller att ersättningen ska sättas ned, besluta att ersättningen ska hållas inne eller lämnas med lägre belopp till dess kassans slutliga beslut fattas.

JO har tidigare uttalat att en arbetslöshetskassas bedömning att hålla inne ersättning i avvaktan på utredning är att se som ett beslut i ett ärende om rätt till ersättning enligt ALF (se JO 2007/08 s. 233). Ett sådant beslut ska därmed meddelas i

skriftlig form tillsammans med en fullföljdshänvisning. Liksom framgår av remissvaret har kassan brutit i detta hänseende.